

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/1. Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna petstvestica 60 vin., pogojen prostor 1 K.; razglašeni in poslani vrtetici po 1 K.; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna štev. stane 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 72 K., za pol leta 36 K., za četrt leta 18 K., za mesec 6 K. Za Nemčijo celo leto 77 K., za ostalo tujino in Ameriko 84 K. — Reklame se za list ne pošiljajo prosto.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/1. Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

O novi vladi.

Nobenega dvoma ni, da potrebujemo skorajšnje ureditve notranjih razmer v Jugoslaviji. In to na vseh poljih. Na gospodarskem, prometnem, političnem in socialnem. Naloge nove vlade so zato silno težke. Le ako bo zares pošteno in vztrajno hotela, ji bo mogoče napraviti red v sedanjih nadvse zamotanih priključkih. Bolj kot vsi lepi programi pa prihaja pri tem v poštev praktično delo. Po tem bomo sodili novo vlado. Velikih iluzij si pa ne delamo. Vemo, da ne more v sedanjih razmerah delati čudežev nobena vlada. Ne pri nas, ne drugod. Je res, da imamo v Jugoslaviji svoje posebne probleme, ki so tem mučnejši, ker jih vstvarjamo ali rečemo po lastni nerodnosti ali zakrknjenosti, resnica je pa tudi, da se nahaja v enakem položaju skoro ves svet, da se kažejo povsod v tej ali oni obliki eni in isti problemi, ene in iste težkoče. Povejmo rajši, da je pustila svetovna vojna kapitalističnemu svetu strašno dedščino, tako strašno, da bo sedanjemu gospodarstvu razredno težko se je otresti, da je vse bolj verjetno, da se bodo vse težave odstranile šele z odstranitvijo sedanjega zistema.

Zato vidimo, da so politični in socialni boji povsod hudi, da sledi povsod in venomer kriza krizi. Sedva občuti mlada, neurejena država take pojave vse huje nego druge. Pa bi morali tudi zato vladati z drugačnimi sredstvi, na temelju drugačnih načel. S posebno uvidenostjo časa in položaja, v katerem se nahaja jugoslovanska država, se pa doslej naša notranja in zunanja politika ni odlikovala.

Ali bo odslej drugače? Ali so nas dotedanje izkušnje kaj naučile? V Beogradu se je osnovala nova vlada, ki bo te dni predložila parla-

mentu svoj program. Program pa ne zadostuje, treba je dela, za delo pa razumevanja parlamenta. Toda ta parlament, ki je sestavljen od ljudi ki so si pridobili mandat v izrednih časih, pod izrednimi okoliščinami in le za izredno, prehodno dobo, ni več prava slika ljudskega mišljenja, nima onih predstavnikov, ki bi razumeli sedanje potrebe. Doslej nam ni dala mentaliteta teh ljudi vzpodbudljivih zgledov. Ali je pričakovati od njih razumevanja in podpore pri delu, ki naj bi saniralo sedanje nezdrave razmere? Če tega ne bo, ne ostane vladi drugo, nego da izvede čimprej volitve, kajti očitno je potemtakem, da ne pomaga več nobena vladina sprememba, da so ministrske krize le dokaz, da je sedanji parlament dovršil.

In če izvede v takih razmerah nova vlada samo volilno reformo in skliče nato volitve, je pravzaprav storila vse, kar je bilo v danih razmerah pričakovati od nje.

Našim sodrugom priporočamo zato še enkrat, da se pridno pripravijo na bližnje boje, da negujejo svoje organizacije, da jih jačijo, da zanesejo zanimanje za politične probleme Jugoslavije med najširše sloje.

Dejstvo je, da delajo meščanske stranke slejkoprej proti nam, dejstvo je, da naš čakajo še velike naloge.

Le na temelju socialističnih načel bo mogoče rešiti državno krizo, ki ni le vladna kriza, marveč kriza zistema, ki se bo moral kakor do vsem svetu tako tudi pri nas radikalno spremeniti.

V tem je vsa velika naloga našega dela. Vse drugo je le priprava na ta končni cilj.

Delavci, enkrat ste že ohranili svet, ohranite ga še drugič!

Poziv na evropsko delavstvo in njegov odgovor.

Herbert Hoover, ki je bil od Združenih držav in od najvišjega ententekega gospodarskega sveta imenovan za glavnega kontrolorja evropske prehrane, potuje po Evropi in je dospeval na Poljsko. Njegova največja skrb je sedaj premoč. Po četvi ho Evropa vsaj za nekaj časa preskrbljena z živilji, dasi ne bo šlo brez izdatne pomoči Amerike in se bodo tudi pri dovažanju živin na mnogih mestih pojavile krize, toda gotovo nam grozi pomanjkanje premočnega in dalekosežne posledice tega.

Herbert Hoover je podal v Parizu v najvišjem gospodarskem sve-

tu in v pariškem časopisu na evropsko delavstvo poziv, ki pravi:

»Evropski delavci so v mnogih krajih sprejeli teorijo, da se povzra z omejitvijo fizičnega truda njih lastno blagostanje in se izboljša njihova usoda. Na drugi strani so pa neopravičeni dobički lastnikov med vojsko uničili dogmo zasebne lastnine in so vzeli pogum onim, ki so varčevali. Vsi ti vzroki imajo svoje različne posledice v različnih deželah; toda vsi vodijo do ene posledice: do te, da produkcija nezadošča, da bi moglo prebivalstvo Evrope živeti!

Prve dve uri je bila pot še zelo prijetna, ker se je vila okrog »fjorda«. Sicer ni bila nobena prava pot, ampak samo steza, na nekaterih krajih zelo ozka. Toda kmalu se je pričela vzpenjati vedno višje in višje, steza se je izgubljala vedno bolj. Prišla sva do ledenika, in šele sedaj se je pričelo naše pravo plezanje.

Zmračilo se je popolnoma in luna je obsevala vso pokrajino. Njeni žarki so se čudovito odbijali po ledeniku in cel ledenik je izgledal kot bi bil posut z biseri. Bil je krasen pogled.

Preplezati sva morala ledenik, ki pa ni nudi toliko težkoč, kot sem prej domneval. Čevlje sva imela oba dobro podkovane in močne palice. Rabil sva dve uri, da sva prišla do vrha, od kjer se je nama nudi gopet krasen pogled na spodaj ležeči »fjord«, katerega sva pred tremi urami zapustila.

Počivala sva pol ure ter ogledovala pokrajino, katere je nudila skrivnostno lepo sliko, obsevano od luninega sijaja. Bila je mirna in topla noč. Vse mirno, niti najmanjšega šuma. Včasih se je tu in tam oglasila sova, katerih se je pa jako malo v teh krajih.

Sem eden od onih, ki verujejo, da ima resnica v sebi najvišjo moč; da nič ne pomaga, če se jo maskira, da jo je treba povedati, četudi je temna in srašana. Sem tudi eden od tistih, ki verujejo, da ni brezuspešno, če se uporablja trud, delo, energija, sploh vse, kar ustvarja plemenitost in kras našega modernega življenja. In producentom — delavcem pravim: V tem trenutku imate v rokah usodo svoje domovine, svojih sohravljancev, celega sveta. Ne gre se za to, da bi delali več, kot morete; gre se za to, da delate vse, kar imate za delati.

Nekateri izjavljajo: razveljaviti je treba zakon o osemurnem delavniku, ki velja danes po cellem svetu. Toda jaz pravim na podlagi svojih izkušenj, ki jih imam: nikdar! Osem ur znači maximum tega, kar morejo dati fizične moči delavca, na primer rudarja. Toda delajte polnih osem ur. Ne delajte sedem ali šest in pol ure, ker sicer ne date vsega, kar morete, in ne vsega, kar imate dati.

Torej pri vas, pri vas samih je odrešenje. Evropski delavci, potrudite se! Enkrat ste že ohranili svet. Ohranite ga še drugič! Hoover je mož, ki si je pridobil za Evropo že veliko zaslug in ni izrazil kapitalist. On zna priznati: zasluge evropskega delavca o minulosti, posebno ko je ob koncu vojske razpadel svet, on ve, da je bila z vojsko zasebna lastnina uničena, on poudarja: največji pomen dela. Toda prave besede nam ne pove. To pravo besedo je pa povedal na ravno zaključeni mednarodni socialistični konferenci v Lucernu angleški socialist Henderson, mož, ki ni levičar, ampak zmeren socialist, ki pa pozna po rebe sedanjega časa, k katerim je treba iti sicer postopno, vendar takoj in z nezadržanim in odločnim korakom.

»Povečati produkcijo! Gotovo! Ali pa znači morda to, da mora industrija oddajati svoj dohodek onim, ki ne delajo, da bodo morali kralji kapitala še nadalje držati v krutih sponah in v delu robotajoče mase ljudstva? Ali znači to morda, da je treba odstraniti krivice, ki so z današnjim družabnim redom nerazdružljivo zvezane? Ali znači to morda, da je povečanje produkcije potrebno za lažne koristi, da bodo mogli izčrpani in obubožani narodi svoje življenjske pogoje ne le obnoviti, ampak tudi izboljšati, in s tem zvišati splošno stanje človeškega bitja. Industrija se bo samo takrat dovolj okrepila, če bo mogoče ustreči zahtevam bodoč-

nosti, torej tedaj, ko bo človeška družba zagotovila delavcem, da dobe ves dohodek svojega dela, in bo dala ljudstvu možnost, da se osvobodi i politično i socialno.

Dosti se je že govorilo in jasno mora biti, da smo dosegli dobo, ko se morajo rešiti velike naloge obnove iz ljudskega in ne iz ozkega, sebičnega ali samo narodnega stališča. V tem zmislu je treba stališče internacionalne, stališče delavskega razreda definirati, in — če treba — braniti.

V vseh državah se mora vzeti takojšnja socializacija javnih potrebščin resno v pretes. Ta stvar se ne tiče le delavstva posameznih narodnosti, ampak delavstva vsega sveta. Mednarodna značaj svetovne industrije in trgovine zahteva uporabo univerzalnih oblik,

kajti le tako se da ohraniti producente pred neopravičeno goninjo za dobičkom in izsesavanjem.

Delavstvo mora biti udeleženo pri glavnem in stranskem vodstvu podjetja, pa naj preide industrija v javno imetje ali pa če ostane v sedanjem stanju. Delavci hočejo svobodo. Pod stariimi družabnimi redi so obogatili posamezniki; poskrbeti moramo, da bodo pod novimi redi osvobodeni vsi ljudje.

To je bilo povedano kot odgovor evropskega delavstva. Takšne so razmere in tako se jih da popraviti. Hotenja po zvišanju produkcije morajo iti roko v roki z priznanjem in izvajanjem socializacije in s pridružitvijo delavcev k vodstvu podjetja in k udeležbi na dobičku. Treba bo, da naša vlada poda o tem svojo izjavo, pripravi zakone in jih v najkrajšem času izvede.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Ministrski svet.

LDU. Beograd, 20. Danes popoldne je ministrski svet pretresal izjavo, ki jo poda vlada v zbornici.

Invalidni domovi.

LDU. Beograd, 21. Minister za socialno politiko Korač je v Vojvodini določil več veleposestev, ki se bodo uredila kot invalidni domovi z obrtnimi šolami za invalide.

Spori med Arnavti.

LDU. Beograd, 20. Ob albanski meji se je oblastim posrečilo pomiriti krvave umore med Arnavti.

Plovba po Donavi.

LDU. Beograd, 20. Admiral Troubridge je obvestil vlado, da je paroplovba po Donavi odprta do Regensburga.

Zaplemba sladkorja v Osijeku.

LDU. Osijek, 20. Tukajšnje mestno županstvo je izvedlo revizicijo sladkorja v osješki sladkornici. Vsega skupaj je zaplenilo 17.000 kilogramov sladkorja.

Po svetu.

»KRONANI OGRSKI KRALJ SEM!«

Dunaj, 20. V budinski grad je prišel kurir z lastnoročnim pismom ekscesarja Karla na nadvojvodo Jožefa. Karol piše v dopisu, da le še doslej veljavno kronani ogrski kralj in poverjuje nadvojvodi Jožefu do svoje vrnitve palatnat, da bo mogel zastopati nenavzočega kralja. Ekscesar prepušča nadvojvodi odločitev, da v

trenutku, ki ga bo smatral za primerne, to niemu poverjeno pismo objavi. Kakor se zdi, se gre Karlu glavno za to, da prepreči, da bi se nadvojvoda Jožef polastil prestola.

Volitve na Ogrskent.

LDU. Budimpešta, 20. (DunKU.) OKU. Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki se je bavila z volitvami v narodno skupščino. Minister za notranje stvari je predložil načrt volilne pravice, ki ga je nato vlada podrobno obravnavala. Načrt temelji na načelu, da se volilna pravica raztegne tudi na ženske in da se glasuje, kakor dosedaj, po okrajih v nasprotju s skrutinističnim načrtom, ki ga je svedečeno predložil Karol. Glasovanje naj bo tajno. Ministrski svet je odredil, da se imajo volitve vršiti dne 20. septembra. Glede izvedbe volitev se bo ministrski svet posvetoval z ententnimi misljami.

Beg iz Zapadne Ogrske.

LDU. Deutschaltenburg, 21. avg. (Brezlično.) »Abendblatt« javlja, da prebivalci mejnih krajev Zapadne Ogrske trumoma beže v Nemško Avstrijo. Vse ogrske ječe so prenapolnjene pripadnikov priklonitve Zapadne Ogrske Nemški Avstriji.

Nemška Avstrija in ogrske zadeve.

LDU. Dunaj, 20. (DunKU.) Nemško-avstrijska vlada je v odgovoru na dne 17. avgusta po ogrski vladi izročeno protestno spomenico poslala ogrskemu ministrskemu predsedniku verbalno noto, kjer ugotavlja najprej stremljenje, ohraniti med madžarskim in nemškim narodom prijateljske odnose, nato pa stavlja načelo, da se je najskrbnejše ogibati vsake-

LISTEK.

Norveški fjordi.

(Konec.)

Ustavila sva se v navadnem norveškem hotelu, kjer sva se hotela prepričati, kakšno hrano imajo Norvežani. Za kosilo sva dobila raznovrstna sočivja, katerih imena nisem vedel, toda bila so zelo okusna pripravljena, prekajene salmone, sardine in zelo okusen kruh. Da ni manjkalo ne vem koliko vrst sira, se razume samoobsebi. Bila je popolnoma priprava hrana, toda zelo okusno pripravljena.

Nameravala sva še ta večer nadaljevati najino pot čez ledenik, kateri po mojem računu ni bil oddaljen več kot kaki dve milj. Toda ko sem vprašal gostilničarja, mi je povedal, da je več kot osem milj.

Povprašal sem ga, kaka je pot in koliko časa bi rabil, da pridem na ono stran ledenika. Dal mi ni nikakega definitivnega odgovora.

Toda kljub temu sem sklenil, da hočem biti že drugo jutro na nasprotni strani.

Pričela sva plezati zopet navzdol. Pot je bila strma in na nekaterih krajih še celo nevarna vzpričo toliko prepadoval in strmin.

Ob solnčnem vzhodu sva prišla v dolino utrjena in zaspana. Pričela sva takoj iskati primeren hotel; toda nisva ga mogla najti. Napotila sva se v neko gostilno, katere je pa izgledala nekoliko boljše kot dve drugi, kateri sta se nahajali v tem selišču. Dobila sva še dosti čedno sobico s pogledom na morje. Po okrepčilnem zajtrku sva počivala skoro cel dan.

Nameravala sva napotiti se še ta večer s parnikom dalje ob obrežju in obiskati še nadaljnje »fjorde«.

Ob šestih uri zvečer sva se odpeljala s parnikom do nadaljnjega fjorda, do katerega sva prispela drugo jutro. Parnik je ostal samo dve uri in radi tega nisva imela veliko časa, da bi si natančno ogledala celo okolico. Ostala sva ves čas na parniku.

Ker sva se naveličala peške od enega fjorda do drugega in posebno še radi tega, ker so pota zelo slaba, sva raje potovala s parnikom ter iskala nadajne zalive, jezera in fjorde. Ogledala sva vse na zapadni

strani Norveške. So vsi enaki. Nekateri so nekoliko večji in nekateri manjši.

Postrežena sva bila vsepovsod jako dobro in domalega skoro v vsakem večjem hotelu sva našle na osebo, ki je govorilo angleški jezik. Ljudstvo je zelo marljivo in postrežljivo v teh krajih. Radi tega je pa tudi vedno več turistov vsako leto, ki obiščejo te krasno romantične kraje, kar se pa tudi izplača.

Cene niso pretirane v nobenem kraju. Edino jajca so precej dražja, to pa radi tega, ker jih morajo uvažati v te kraje.

Po štirinajstem potovanju po teh krajih sva se napotila zopet s poštnim parnikom v Bergen in odtod na Angleško.

Kako je danes v Petrogradu.

V francoskem »Populaire« zavrača J. Lonquer nastopno vse laži o Rusiji. Jean Lonquer, ki črpa svoja poročila iz ust onih, ki so prišli iz Rusije, piše v nekem članku o svojih vprašanjih in o odgovorih, ki jih je dobil sledeče:

»Povejte mi v kakem stanju se nahaja danes Petrograd? Ali je resnica, da je v njem vse v neredu, razbito, opustošeno, da so ulice, po katerih se potikajo zločinci, drugače popolnoma prazne in da so ječe napolnjene s poštenjaki.«

»V tem trenutku ni v celi Evropi mesta s tako vzornim redom in s tako osebno varnostjo, s kakšno se odlikuje Petrograd. Že imamo mesecev sem ni bilo slišati po ulicah ne enega strela iz puške ali revolverja. Videl sem Nevski prospekt, napolnjen s tisoči izprehajajočih se ljudi in med njimi sem opazil tudi premožne ljudi. Posebno solnčnega dne popoldne je bil pogled na Nevski prospekt prijeten. Telefon deluje zelo redno. Poulična železnica vozi celo noč. Neštivilne množice ljudi se vale po ulicah in po cestah vozi enako veliko število avtomobilov.«

»In trgovina? Pravili so nam, da so bila vsa skladišča oplenjena.«

»Na Nevskem prospektu je bilo mnogo trgovin zaprtih in nadomeščenih s sovjetskimi skladišči ali pa z drugimi, ustanovljenimi v ljudsko korist — pa še vedno je bilo videti veliko število odprtih trgovin z

B. Zabukovski premog: Za 100 kg postavljenih v hišo (v mestu) se zaračuna 19 K 80 vin. Premog se bo oddajal izključno le na nakaznice, ki se dobe ob torkih, četrtkih in sobotah od 14. ure do 17. ure (2. ure do 5. ure popoldne) pri Gospodarskem uradu (hotel pri »Pošti«, Reben-schegg). — Gospodarski urad kr. okraj. glav. SHS. Celje.

Veliko razstavo goveje živine, s katero bo združeno tudi obdarovanje in sejem za plemensko živino simodolske pasme, priredili bodo Hrvatje 25. avgusta t. l. v Sv. Ivanu Žabno (kotar Križevci). O priliki razstave bodo tudi javno predavanje dr. Otona Frangeša o: »Zadrugetstvu i gospodarskom školstvu«. Razstava bo zelo poučna in nakupila se bo lahko pri tej priložnosti čistokrvna plemenska živina simodolske pasme in zato je želeli, da bi se razstave tudi živinorejci iz naših krajev zanj zanimali. Vlak odhaja iz Zagreba ob 12. uri 30 min. in pride ob 4. uri v Sv. Ivan Žabno. Kdor se misli razstave udeležiti, naj tavi to takol: Marvogojski zadrugi v Sv. Ivanu Žabno, da mu preskrbe stanovanje.

Popis imetja. V Čehoslovaški republiki popisujejo sedaj vse nepremakljivo imetje. Tudi pri nas bi se moralo v tem oziru nekaj izvesti. Če poznamo naše narodno imetje, bomo lažje dobili — v slučaju potrebe — posojila, ker bodo države, ki nam bodo kaj posodile, vedele, kakšno jamstvo imajo, t. j. kakšno je naše narodno imetje, ki pri nas ni ravno majhno. Drugič bi določili s popisom in cenitvijo nepremakljivega imetja z veliko lahkoto natančno davke. Lahko bi našli še več ugodnosti popisa imetja, toda dokler se naša zaspala Jugoslavija ne zbudi, to nič ne pomaga.

Katastrofalna nezaposlenost v Evropi. Londonske »Times« priobčujo Hooverjev spominski spis o gospodarski situaciji v Evropi, kjer poroča Hoover po statistiki, da prejema sedaj v Evropi približno 15 milijonov družin v tej ali oni obliki brezposelnosti. Kot glavni vzrok tega navaja od vojne povzročeni prevrat v industriji in trgovini.

Trgovski promet na Reki. Reški Consiglio Nazionale je izdal statistične podatke o trgovskem prometu na Reki v prvem polletju leta 1919. Podatki, ki pa so sestavljeni precej tendenciozno v prid Italiji, navajajo: V reško luko je dospelo v omenjenem času skupaj 1164 parnikov, odplopo pa jih je 1170. Po uradni statistiki odpade 1046 parnikov na italijansko brodogradnjo. Ker niso nikjer navedeni parniki, ki plujejo pod mednarodno zastavo in katerih je precej veliko, je očitno, da so Italijani.

Gospodarski položaj Anglije. Lloyd George je imel 18. t. m. v poslanski zbornici dolg govor o gospodarskem položaju v Angliji. Zahteval je, da se produkcija nemudoma zviša, češ da more le to preprečiti pomanjkljivost. Med drugim je navajal: Pomanjkljivost trgovske bilance v Angliji znaša do 700 milijonov funtov. Dolgovi so dosegli vsoto 7800 milijonov funtov, proti katerim stoji 1800 milijonov funtov terjatev. Obrestovanje dolgov znaša 400 milijonov funtov na leto napram 24 in pol milijonov funtov pred vojno. Premoga smo izkopali le 200 milijonov ton proti 287 milijonov ton v miru. Sedanje stanje se z ozirom na podvojene mezde in skrajšanje delavnega časa ne more vzdržati, ako ostane produkcija, kakor je bila doslej. Novoustanovljeni industrijski svet pripravlja za vse poklice, izvezemsi posle, mornarje in poljedelce, 46urni teden. Kar se tiče trgovske politike, stopi v veljavo dne 1. septembra politika omejitve uvoza. Položaj Anglije je sedaj v resni nevarnosti. Zato se je treba ogibati vseh nepotrebnih izdatkov, zasebnih in javnih, in produkcija se mora po možnosti dvigniti.

Cena tobaka na Holandskem. Holandska razpolaga z zelo veliko množino tobaka. Cene so v librah: tobak z otoka Jave 6.80—11.80. Brazilije 11, iz Paraguaya 01.50, iz Sumatre

16.90—60.52. Tobak s Sumatre je najboljše vrste in kakovosti.

Cerkvena posestava zaplenjena na Čehoslovaškem. Ekspropriálni (razlastitveni) zakon, ki ga je sprejela češka zbornica kmalu po oklicu republike, določa med drugim tudi

konfiskacijo ogromnih cerkvenih posestev. Katoliški škofje in razni redovi so imeli samo na Češkem 138 tisoč oralov sveta, na Moravskem pa 160.000 oralov. Vsa ta posestva pripadejo zdaj državi.

Najnovejša poročila.

MINISTRSKI SVET.

LDU. Beograd, 21. Presburo poroča: Na današnji seji ministrskega sveta se je odločilo: 1. da se iz bosenkega fonda za slive izda v Srbijo sedem milijonov kron za pomoč kmetom Gašpoga ter da se tamošnjemu prehivaistvu pomaga pri postavljanju domov, porušeni v vojni; 2. da ministrstvo pravde in priprave za konstituantno pripravi odbor, ki bo začel izdelovati projekt ustave kot predlog za ustavotvorno skupščino; 3. da se ministru za šume in rude stavi na razpolaganje tri milijone dinarjev kot kredit za dejanje posojil rudarskim premožnim podjetjem v Srbiji, da se produkcija premoga poveča; 4. da se da ministru za obrambo najširše pooblaščenje, da ukrene vse, kar je potrebno za most preko Save pri Belgradu.

SEJE KLUBOV.

LDU. Beograd, 21. »Večerke Novosti«, javljajo: Danes predpoldne so imeli klubi vseh strank sejo, na kateri so pretresali stališče poedinih skupin proti novi vladi. Ti razgovori so imeli namen, označiti definitivno nastop strank v prvi seji narodnega predstavništva, ki bo v soboto. Izgleda, da so manjše skupine že ustanovile svojo orijentacijo. Ne da se pa za ta dan še razvideti stališče Črnogorcev, dasiravno so izjavili, da jih nič ne veže s sedanjo vlado.

RADIKALNI KLUB.

LDU. Beograd, 21. »Pravda« prinaša o politični situaciji: Radikalni poslanski klub se je posvetoval danes o novo nastali situaciji. Bivši predsednik ministrstva Stojan Protić stoji na stališču, da se novi vladi ne podeli zaupanja, ker je sestavljena proti dogovoru v osemnem vprašanju. Klub je sklenil, glasovati proti vladni deklaraciji, v drugih vprašanjih pa se bo pozneje odločil. Protić je pozval tudi ostale opozicijske stranke na skupno sodelovanje. Odgovor še ni prišel. Dr. Korošec klub se še ni odločil, ni pa izgleda, da bi se tako hitro odločil za opozicijo. Narodni klub še ni ničesar reševal, ker so njegovi člani šele včeraj prišli v Beograd. Vlada je danes definitivno redigirala svojo deklaracijo.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU. Beograd, 21. V soboto se bo sestalo narodno predstavništvo, da se razdeli v sekcije in da se ustanovi dnevni red za ponedeljkovo sejo.

ODPUST NEMŠKIH UJETNIKOV.

LDU. Beograd, 21. Sedaj se v Beogradu, v prvi vrsti v Topčiderskem taboru zbirajo zaostale manjše partije nemških ujetnikov, ki jih bodo začeli odpuščati. Prve partije odidejo v domovino jutri ali pojutrišnjem.

POGAJANJA MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU. Dunaj, 21. (ČTU.) Pogajanja med Nemčijo in Jugoslavijo zaradi trgovinskih dogovorov se bodo v najkrajšem času končala.

BOLGARI ZA REZOLUKO.

LDU. Lyon, 21. (Brezžično.) Kakor brzojavljajo iz Budimpešte listu »Daily Mail«, so bili v Sofiji krvavi izgrebi, pri katerih so se na več mestih spopadli vojniki in demonstrirajoči radikalci. Manifestanti so šli pred kraljevo palačo, kjer so hrupno zahtevali, da kralj Boris odstopi in da se proglasi republika.

SAVEZNIŠKA KOMISIJA V BUDIMPEŠTI.

LDU. Beograd, 21. Zavezniška mislija v Budimpešti ima za svoj cilj: 1. da razvidi situacijo madžarskih

čet, 2. da izvede razoroženje madžarske vojske, 3. da preda madžarska vojska ves svoj material, 4. da se ta material razdeli med zavezniške, 5. da se odpuste delavci iz arzenala, 6. komisija se bo pogajala samo z vlado, ki predstavlja vso deželo in bo dovolila obnem uvoz živeža v Madžarsko.

MADŽARSKA NASILSTVA.

LDU. Fürstenfeld, 21. (ČTU.) V Györu oborožujejo sedaj dve artiljerijski diviziji, ki imata nalogo, zabraniti ljudsko gibanje na zahodnem Ogrskem. Diviziji sta dobili danes iz artiljerijske zaloge v Hajmaskaru 10.000 ročnih granat.

VRHOVNI ZAVEZNIŠKI SVET.

LDU. St. Germain, 21. (DunKU.) Kakor poroča list »Eclair«, se je v torkovi seji vrhovnega sveta zaveznikov pokazalo, da so važni činitelji iz ententnih krogov za temeljito izpremembo mirovne pogodbe, ki je namenjena Nemški Avstriji. Kot zastopnik tega stremjenja je nastopil pooblaščenec Velike Britanije. Sel je celo tako daleč, da je označil Nemško Avstrijo kot državo, katere se niti ne more več smatrati za sovražnico. Proti takemu naziranjju so takoj nastopili z vso odločnostjo italijanski delegatje, katerim so se nato pridružili še Francozi.

OBNOVA FRANCIE.

LDU. Lyon, 21. (Brezžično.) Iz Saint Germaina poročajo: Vprašanje uporabe delavcev iz Nemške Avstrije za obnovitvena dela v osvobojenih opustošenih krajih Francije je bilo včeraj razrešeno in so razprave o tem predmetu končane z ugodnim rezultatom. Zastopniki nemško-avstrijskih delavskih strokovnih organizacij, ki so sodelovali pri teh posvetovanjih in katerih mislija je sedaj končana, so se snoči odpeljali iz St. Germaina na Dunaj.

MACKENSENOVA ARMADA.

LDU. Dunaj, 21. (ČTU.) Jutri pride na dunajski vzhodni kolodvor prvi transport Mackensenove armade. Le ta je bila, kakor znano, internirana, ko se je hotela vrnati z Balkana preko Ogrske.

ITALIJANSKA POSADKA NA REKI.

LDU. Reka, 21. Italijani so imeli do sedaj na Reki posadko, močno eno divizijo, ki je še pred nekoliko meseci štela 20.000 mož. Radi odpuščenih letnikov 1885 do 1891 se je reducirala ta divizija, ki obstaja iz brigad Sesia in Sardegna, na 10.000 mož.

To in ono.

Posledice nizke mezde.

Kakšno izgubo za človeško družbo pomenijo nizke mezde, dokazuje poročilo gđc. Julije Lathropove, predstojnice otroškega oddelka v delavskem oddelku Združenih držav. — Lathropova dokazuje v svojem poročilu, da je največja umrljivost med otroci, katerih očete zaslužijo le štiri- do petdeset dolarjev (okoli 13.500 kron) na leto. Od 1000 rojenih otrok je umrlo 167.8 otrok. Torej vsak šesti otrok je umrl, preden je bil star eno leto. — Te številke govore odločno, kakšne so posledice nizke mezde.

Zračni polet Rim-Tokio.

»Popolo Romano« piše: Priprave za polet Rim-Tokio in nazaj, ki si ga je zamislil D'Annunzio, so skoraj končane. Letelo bo pet letal, ki se dvignejo prve dni oktobra na letališču Baracca in ki jih vodijo piloti Casagrande, Blisio, Ferrarini, Ancillotto in Locatelli. D'Annunzio se

udeleži poleta, in sicer z Locatellijem. Črta znaša 16.700 km. Polet se vrši v desetih odsekih.

Podmorski čoln »Deutschland« pride v muzej.

Iz Londona poročajo: Horatio Bottomley, urednik lista »John Bull«, je kupil nemško trgovsko potapljačo »Deutschland«, ki je bila dvakrat v Ameriki. Bottomley podari potapljačo londonskemu muzeju, kjer ostane kot stalni spomin na zmago zaveznikov.

Poljska je odpravila plemstvo.

Poljska narodna skupščina je sprejela naredbo, ki odpravlja plemiške naslove na Poljskem. Odpravljani so tudi vsi redi izvzemši vojaških. Vsučilski naslovi ostanejo. Kdor hoče sprejeti kakšno odklikovanje od tuje države, mora prositi parlament za dovoljenje.

STAVKOVNI SKLAD ZA STAVKUJOČE KOVINARJE V LJUBLJANI.

Tukaj objavljamo samo tisto vso, ki jo je prejelo osrednje društvo kovinarjev od kovinarjev in posameznih nabiralcev. Ves drugi nabrani denar, n. pr. od rudarjev, mizarjev, stavbnih, življskih, kemičnih, oblačilnih delavcev, železničarjev itd. objavi strokovna komisija. — I. izkaz: Neimenovan 20 K, kovinarji avto-delavnice 258 K, neimenovan 1 K 30 vin., kovinarji topniške delavnice 521 K, Sešek 60 vin., Škoda 70 vin., kovinarji pri Wilmanu 30 K, Jerman 1 K, Pritekelj 20 K. O. Tutta 9 K, solid. sklad. avto-delavnica 200 kron, Kristan, Samassa 32 K, odbor »Svobode« po g. Magistru 65 K, Tišlar nabral 218 K, avto-delavnica 122 K, neimenovan 1 K 40 vin., Kokalj J. nabral 270 K, kov. cinkarne v Celju 320 K, kov. tovarne Westen v Celju 375 K, Hlebs nabral 74 K, Podružnica kov. Ljubljana 96 K 55 vin., sočr. Stebijeve nabrala 167 K, Gašpar, Miha, Boltežar 6 K, pokodelci državne železnice po g. Magistru 810 K, Mirko, Strle, Spodnja Šiška 50 K, »Svoboda«, Celje 200 K, Svetek 1 K, avto-delavnica 222 K, 20 vin., topniška delavnica 317 K, kov. tov. Westen v Celju 471 K, Erbežnik, Maribor 89 K, Svetek nabral 264 K, Tamburaši »Svobode«, Vič 100 K, O. Tutta 9 K, kovinarji Sava-Jesenice 1613 K 50 vin., kovinarji Javornik 586 K, kovinarji Dobrava od veselice 1200 K, kovinarji Dobrava 367 K 11 vin., kovinarji Store po sočr. Potešu 287 K, kovinarji Litija po sočr. Čevku 165 K 20 vin. Skupaj 9560 K 56 vin. Hvala vsm darovalcem! — Osrednje društvo kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani.

Izdajatelj: Josip Petejan. Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Složit tiskarne« v Ljubljani.

Uprava begunskega taborišča Sirmije

pri Pljuju potrebuje tedensko večjo množino žajc. Ponudbe naj se pošljejo na »Predstojništvo taboriščne uprave«.

Resna ženitna ponudba. Mladenci, star 28 let, dobrega značaja, želi znanja z primerno izobrazbo gospodsko, od 18—22 let, blagega srca, z neomadeževano prošlostjo v svrhu ženitve. Resna ponudba, po možnosti z sliko, pod B. R. ; ošte rest. Zenica, Bosna.

Pri svinčenem rudokopu v Meželi na Koroškem je razpisano mesto samostojnega jamomerca. Prošnje s prerašči šolskih in službenih spričeval ter z navedbo zahtevkov plače se naj vložijo najpozneje do 1. septembra t. l.

Državno nadz. in upravnništvo v Meželi.

Odpir sem hotel Beograd (dosedaj Sandjemgradu, kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt in se dobe vozovi na vse strani. Točl bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsač čas se bodo dobila mizla in topla jedila. — Imel bom v zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjeveca na dvojni in debelo za razpošiljanje od 561 naprej. — Za obilen obisk in naročila se priporoča Andrej OSET, hotel BEOGRAD, Slovenjigradee.

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske opreme, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnice, vsakovrstne opreme, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata BRATA SEVER, zaloga pohištva in tapetirska delavnica Ljubljana Kolizej. Vabimo na ogled!

Rudniško ravnateljstvo v Trbovljah potrebuje večjo množino tesarjev. Ker primanjkuje stanovalj za oženjene, se sprejmejo samo sameški delavci. Reflektanti naj se zgledajo pri Rudniškem ravnateljstvu v Trbovljah.

Rudniško ravnateljstvo v Kočevju potrebuje enega železo-vrtlarja, ključavničarja in dva kurjača. Reflektanti naj se zgledajo pri rudniškem ravnateljstvu v Kočevju.

Sprejme se dobro izvežban pečarski pomočnik samostojen delavec za postavljanje peč in štedilnikov. Plača po dogovoru. Ivan Zaplotnik, pečar Radovljica.

Pisalni stroj prva znamka po ceni takoj se proda. Ogle dati pri Splošni zavarovalni posredovalnici. Uradne ure od 3. do 6. pop. Gledališka ulica 7, III. nadstr.

Razglas.

Z 18. avgustom je prevzelo glasom dogovora med obojestranskim načelstvom Konzumno društvo za Ljubljano in okolico prodajalno Maribor zadruga Allgemeiner Spar- und Konsumverein v Gradcu. Člani graške zadruga, ki hočejo jemati blago iz dosedanje prodajalne v Mariboru, se imajo prijaviti kot člani h Konzumnemu društvu za Ljubljano in okolico. Pristopne izjave se lahko izpolnijo v prodajalni v Mariboru.

Posledne pristopne prestopajočim članom ni treba plačati. Delež se bodo odkazali kratkim potom od konzumnega društva v Gradcu konzumnemu društvu v Ljubljani.

Hranilne vloge se bo prepisalo, ako člani to pismeno zahtevajo. To-

V Mariboru, 18. avgusta 1919.

Allgemeiner Spar- und Konsumverein Graz.

zadevna naročila se lahko tudi v prodajalni oddajo.

Končno se omenja, da se pravila Konzumnega društva za Ljubljano in okolico s pravili graškega konzumnega društva v glavnem ujemajo. Vsa nadalnja pojasnila se bo podala na članskem zborovanju, ki ga bo Konzumno društvo za Ljubljano in okolico v kratkem sklicalo. Termin se bo objavil v »Napreju« in v mariborskih lokalnih listih, kakor tudi v prodajalni.

Dividendne znamke za čas od 1. julija 1918 do 18. avgusta 1919 je oddati zajedno s članskimi knjižicami v prodajalni. Za članske knjižice v, kojih so vknjižene tudi hranilne vloge, se bo oddajalo depozitne liste.

Konzumno društvo za Ljubljano in okolico.

Odvetnik

phil. et iur. dr. Josip Hacin
je otvoril pisarno
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8
(Rojnova hiša, nasproti hotela Štrukelj).

— Delniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira obratne dobave in dovoljuje — aprovizacijske kredite —